

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego

ZPR.055.4.2024.AB
Warszawa, 06 lutego 2024

Szanowny Panie!

Odpowiadając na korespondencję elektroniczną przesłaną 1 lutego 2024 r. zawierającą petycję pt.: „Sprzeciwiamy się zmuszaniu szpitali do dokonywania aborcji”, Departament Zdrowia Publicznego uprzejmie przekazuje następujące informacje i wyjaśnienia.

Zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. *o zawodach lekarza i lekarza dentysty* lekarz może powstrzymać się od wykonania świadczeń zdrowotnych niezgodnych z jego sumieniem, z zastrzeżeniem art. 30 tejże ustawy (który przewiduje obowiązek lekarza do udzielenia pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia). Fakt ten lekarz ma obowiązek odnotować w dokumentacji medycznej. Lekarz wykonujący swój zawód na podstawie stosunku pracy lub w ramach służby ma ponadto obowiązek uprzedniego powiadomienia na piśmie przełożonego. Należy zatem podkreślić, że tzw. klauzula sumienia jest prawem lekarza, nie może się na nią powoływać podmiot leczniczy.

Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. *planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* w art. 4b przewiduje, że „osobom objętym ubezpieczeniem społecznym i osobom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów do bezpłatnej opieki leczniczej przysługuje prawo do bezpłatnego przerwania ciąży w podmiotach leczniczych”. Świadczenia gwarantowane związane z przerwaniem ciąży zostały uwzględnione w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra z dnia 22 listopada 2013 r. *w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego*. W świetle obowiązujących przepisów, w tym przede wszystkim rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. *w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej* wszystkie podmioty lecznicze (szpitale), które zawarły kontrakt z NFZ mają obowiązek udzielania świadczeń w nim przewidzianych – w pełnym zakresie i zgodnie z obowiązującym prawem.

Podpisując umowę o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej, świadczeniodawca zobowiązuje się do realizacji wszystkich świadczeń określonych jako gwarantowane w stosownych rozporządzeniach wykonawczych do ustawy, w danym zakresie i rodzaju świadczeń, na jaki została zawarta umowa.

W przypadku braku możliwości udzielania świadczeń, której nie można było wcześniej przewidzieć, świadczeniodawca jest zobowiązany do niezwłocznego podjęcia czynności w celu zachowania ciągłości udzielania świadczeń, powiadamiając jednocześnie oddział wojewódzki Funduszu o tym zdarzeniu i podjętych czynnościach. Może to mieć miejsce

w przypadku odmowy przez lekarza wykonania świadczenia z powołaniem się na tzw. „klauzulę sumienia”. Jeżeli w podmiocie związanym kontraktem zaistnieje taka sytuacja (lekarz powstrzyma się od udzielenia świadczenia ze względu na konflikt sumienia) a podmiot ten nie zapewni pacjentce możliwość skorzystania ze świadczenia, mamy do czynienia z nieprawidłową realizacją umowy z Funduszem.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Poznański
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/